

EUROOPA KOHTU OTSUS

4. oktoober 1979*

[...]

1. *Kalandus – Mereressursside säilitamine – EMÜ pädevus – Õiguslik alus – Ulatus*
(EMÜ asutamislepingu artikli 3 punkt d ja artikkel 38; ühinemisakti artikkel 102)

2. *Kalandus – Mereressursside säilitamine – Liikmesriikide ajutine pädevus – Kasutamistingimused – Koostöökohustus*
(EMÜ asutamislepingu artikkel 5; nõukogu määruse nr 101/76 artiklid 2 ja 3; nõukogu 3. novembri 1976. aasta resolutsiooni VI lisa)

3. *Kalandus – Mereressursside säilitamine – Liikmesriikide ajutine pädevus – Kasutamistingimused – Konsulteerimiskohustus – Kohaldamine rahvusvahelise kohustuse riigisiseste rakendusmeetmete suhtes*
(Nõukogu 3. novembri 1976. aasta resolutsiooni VI lisa)

[...]

Kohtuasjas 141/78,

Prantsuse Vabariik, esindajad: välisministeeriumi õiguskonkord juhataja Guy Ladreit de Lacharrière ja välisministeeriumi sekretär Pierre Pèrè, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Prantsuse Suursaatkond Luxembourgis,

hageja,

keda toetas

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: selle õigusnõunik John Temple Land, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o selle õigusnõunik Mario Cervino, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

menetlusse astuja,

versus

Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik, esindaja: Under-Secretary (Legal) W. H. Godwin, Treasury Solicitor's Office, keda abistasid Queen's Counsel T. H. Bingham, Gray's Inn, ja *barrister* P. G. Langdon-Davies, Inner Temple, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Ühendkuningriigi Suursaatkond Luxembourgis,

kostja,

milles palutakse tunnistada, et andes 9. märtsil 1977 ja kehtestades 1. aprillil 1977 määruse Sea Fisheries, Boats and Methods of Fishing, the Fishing Nets (North-East Atlantic) Order 1977, ei täitnud Ühendkuningriik merekalanduse sektoris kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingust,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed J. Mertens de Wilmars ja A. J. Mackenzie Stuart, kohtunikud P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keefe, G. Bosco, A. Touffait ja T. Koopmans,

kohtujurist: G. Reischl,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

1. Oma 14. juuni 1978. aasta hagiavaldusega palus Prantsuse Vabariik EMÜ asutamislepingu artikli 170 alusel Euroopa Kohtul tuvastada, et andes 9. märtsil 1977 määruse nr 440 "Sea Fisheries, Boats and Methods of Fishing, the Fishing Nets (North-East Atlantic) Order 1977" ei täitnud Ühendkuningriik kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingust.

2. Prantsuse Vabariik esitas hagi ühe juhtumi peale, mis toimus merel 1. oktoobril 1977, kui Prantsuse traaleri "Cap Caval", mis püüdis norra salehomaari Ühendkuningriigi kalastustsoonis, peatasid Briti teenistused, kes teostavad kalapüügi järelevalvet. Traaleri omanik, kes viidi Pembroke'i Magistrate's Court'i, mõisteti paar päeva hiljem, 4. oktoobril 1977 süüdi vaidlusaluse määruse rikkumises, täpsemalt selles, et ta kasutas võrku, mille silmasuurus oli alla määruses lubatud miinimumi. Selle juhtumi järel alustaski Prantsuse valitsus artiklis 170 ette nähtud menetlust, pöördudes kõigepealt selle teise lõigu alusel komisjoni poole. 22. märtsil 1978 esitas komisjon sama artikli kolmanda lõigu alusel oma põhjendatud arvamuse. Selles arvamuses otsustas komisjon, et kehtestades vaidlustad määruse, ei täitnud Ühendkuningriik kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingust. Et Ühendkuningriik ei järginud seda arvamust, pöördus Prantsuse valitsus 14. juunil 1978 Euroopa Kohtu poole.

3. Prantsuse Vabariik väidab peamiselt, et vaidlustatud määrus, mis anti ühenduse pädevusse kuuluvast valdkonnast, kehtestati, eirates nõukogu 30. oktoobril ja 3. novembril

1976 Haagis toimunud istungjärgudel vastu võetud resolutsiooni VI lisas sõnastatud kohustusi, mille järgi võisid liikmesriigid, oodates asjakohaste ühenduse meetmete kehtestamist, ajutiselt võtta ühepoolseid kalavarude säilitamise meetmeid tingimusel, et on eelnevalt konsulteerinud komisjoniga ja taotlenud viimaselt heakskiitu. Et Ühendkuningriigi valitsus neid nõudeid ei järginud, olevat võetud meede vastuolus ühenduse õigusega. Teise võimalusena väidab Prantsuse valitsus veel, et vaidlustatud määrus olevat kehtestatud meetmete poolt ebaproportsionaalselt karm ega olevat seega mõistlik kaitsemeede.

4. Prantsuse valitsuse seisukohta toetas menetlusse astunud komisjon. Euroopa Kohtule esitatud argumentides tõi komisjon välja, et Ühendkuningriigi valitsus olevat ka jätnud täitmata kohustuse teavitada eelnevalt kõikidest kalapüügirežiimi muudatustest, mis kehtestati liikmesriikide suhtes nõukogu 19. jaanuari 1976. aasta määruse nr 101/76 (ühise struktuuripoliitika kehtestamise kohta kalamajanduses) artikliga 3. Lisaks rõhutas ta eriti, et Haagi resolutsiooni VI lisa muudab konkreetseks koostöökohustuse, mis on sõnastatud üldiselt EMÜ asutamislepingu artiklis 5. Komisjon väidab lõpuks, et Briti meetmed olevat ebaproportsionaalselt karmid, sest sisaldavad teatud spetsiifilisi tingimusi, eelkõige kaaspüügi piiride osas, mida on määratletud rangemalt kui ettepanekutes, mille on esitanud komisjon ühiste eeskirjade kehtestamiseks antud valdkonnas.

5. Vaidlustamata Haagi resolutsiooni VI lisa kohustuslikku laadi, väitis Ühendkuningriigi valitsus, et vaidlustatud määrust ei saa pidada "ühepoolseks" meetmeks selle resolutsiooni tähenduses, sest see olevat antud selleks, et tagada Ühendkuningriigile Londonis 24. jaanuaril 1959 allkirjastatud Põhja-Atlandi kalastuskokkuleppe (CPANE – *convention sur les pêcheries de l'Atlantique du Nord-Est*) (ÜRO lepingute kogumik, köide 486, 1964, lk 159) raames asutatud komisjoni soovitude ning eriti selle konventsiooni artikli 13 elluviimine, mille järgi "võtab iga lepinguosaline riik oma territooriumil ning oma kodanike ja oma laevade suhtes asjakohased meetmed, et tagada käesoleva konventsiooni ja selle riigi suhtes siduvate komisjoni soovitude kohaldamine ning karistada nimetatud õigusnormide ja soovitude rikkumise eest". Briti valitsuse arvates anti vaidlustatud määrus selleks, et tagada kõikide CPANE soovitude, eriti võrkude silmasuurust käsitleva soovitude nr 2 elluviimine, võttes arvesse soovitud nr 5, mis käsitleb kaaspüügi osakaalu tööstusliku kalapüügi valdkonnas. Seega ei oleks selle määruse suhtes pidanud kohaldama Haagi resolutsiooni VI lisas ette nähtud kooskõlastusmenetlust. Mis puudutab nimetatud määrusega kehtestatud meetmete sisu, siis selgitas Ühendkuningriigi valitsus pikalt kitsendavate meetmete põhjuseid, mis puudutab samaaegselt nii võrkude silmasuurust ja kaaspüügi piiramist, öeldes, et kitsa silmasuurusega võrkude kasutamine kahjustavat eriti kalavarude säilitamist.

6. Nagu Prantsuse valitsus põhjendatult märkis, anti vaidlustatud määrus valdkonnas, mis kuulub ühenduse pädevusse. See pädevus hõlmab kõike, mis puudutab merepõhja kaitset ja mere bioloogiliste ressursside säilitamist nii ühendusesisestes suhetes kui ka suhetes kolmandate riikidega. See pädevus põhineb EMÜ asutamislepingu artikli 3 punktil 4 koos artiklitega 38 ja järgnevad, mis käsitlevad põllumajandust, kaasa arvatud asutamislepingu II lisa, mis hõlmab kalandust ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas. Hiljem kinnitas säilitamise meetmete kuulumist ühenduse pädevusse ühinemistingimusi ja asutamislepingutes tehtavaid kohandusi käsitleva akti artikkel 102. Ühise

kalanduspoliitika alused kehtestati nõukogu 20. oktoobri 1970. aasta määrusega nr 2141/70 ühise struktuuripoliitika kehtestamise kohta kalandussektoris (EÜT L 236, lk 1) ja sama kuupäeva määrusega 2142/70 kalatoodete sektori ühise turukorralduse kohta (sealsamas, lk 5); ühenduse laienemise järel asendati need määrused 19. jaanuari 1976. aasta määrustega nr 100/76 ja 101/76 (EÜT L 20, lk 1 ja 19). Euroopa Kohtul oli omalt poolt võimalus rõhutada nende õigusnormide ulatust oma 14. juuli 1976. aasta otsuses kohtuasjades 3/76, 4/76 ja 6/76: Kramer e.a. (EKL 1976, lk 1279), 16. veebruari 1978. aasta otsuses kohtuasjas 61/77: komisjon v. Iiri Vabariik (EKL 1978, lk 417) ja 3. juuli 1979. aasta otsuses kohtuasjas 185-204/78: Van Dam e.a.

7. Eelnevast tuleneb, et vaidlustatud määrus kui niisugune kehtestati ühenduse pädevusse kuulvas valdkonnas ning selle suhtes kehtisid ühenduse õiguse kõik asjakohased normid. Selles osas tuleb esiteks eriti juhinduda määruse nr 101/76 artiklitest 2 ja 3, mille järgi tuleb seaduste, määruste ja haldusaktidega kindlaksmääratud režiimist, mida iga liikmesriik kohaldab kalandusega tegelemise suhtes tema sõltumatutes või tema jurisdiktsiooni alla kuuluvates merevetes, teavitada teisi liikmesriike ja komisjoni, samuti tuleb teavitada muudatustest, mida ta kavatses teha niiviisi kindlaksmääratud kalastusrežiimis. Teiseks tuleb meenutada Haagi resolutsiooni VI lisa, mis on sõnastatud järgmiselt:

“Oodates praegu väljatöötamisel olevate ühenduse meetmete kohaldamist varude kaitse valdkonnas, ei võta liikmesriigid ühepoolseid varude säilitamise meetmeid.

Kui aga rahvusvahelistes kalanduskomisjonides ei sõlmita aastaks 1977 kokkulepet ja pärast seda ei saa otsekohe võtta sõltumatuid ühenduse meetmeid, võivad liikmesriigid võtta varude säilitamiseks ja diskrimineerimiseta asjakohased meetmed, et tagada nende rannikäärsetes kalapüügipiirkondades olevate varude kaitse.

Enne nende meetmete võtmist taotleb asjaomane liikmesriik heakskiitu komisjonilt, kellega tuleb konsulteerida menetluse kõigis staadiumites.

Niisugused võimalikud meetmed ei enneta suuniseid, mis võetakse vastu ühenduse õigusnormide elluviimiseks varude kaitse valdkonnas.

8. Komisjon tõi põhjendatult välja, et selle resolutsiooniga on viidud selles konkreetses valdkonnas, kus seda kohaldatakse, ellu koostöökohustused, mille liikmesriigid on ühendusse astudes võtnud EMÜ asutamislepingu artikliga 5. Neid kohustusi on vaja eriti järgida olukorras, kus on veel lepitamata huvide lahknevuse tõttu osutunud võimatuks kehtestada ühist poliitikat, ja niisuguses valdkonnas nagu mere bioloogiliste ressursside säilitamine, kus arvestatavaid tulemusi võib saavutada ainult tänu kõikide liikmesriikide koostööle.

9. eelnevast tuleneb, et liikmesriigipoolsest säilitamismeetmete kehtestamisest tuleb eelnevalt teavitada teisi liikmesriike ja komisjoni ning et nende meetmete suhtes kehtivad eriti Haagi resolutsiooni VI lisas täpsustatud nõuded. Teiste sõnadega on liikmesriigil, kes kavatses niisuguseid meetmeid kehtestada, kohustus taotleda komisjoni heakskiitu ja viimasega tuleb konsulteerida menetluse kõigis staadiumites.

10. Väidet, et antud juhul neid nõudeid ei täidetud, ei ole vaidlustatud. Ühendkuningriigi valitsus väidab siiski, et ta ei olnud kohustatud järgima seda menetlust, sest tema arvates kohaldatakse seda eranditult liikmesriigi võetud “ühepoolsete” varude säilitamise “meetmete” suhtes. Meetmed, mis on vaidlustatud määruse esemeks, ei olevat aga

“ühepoolsed” meetmed, sest need olevat võetud, et tagada Ühendkuningriigi jurisdiktsiooni alla kuulavas valdkonnas nende kohustuste täitmine, mis tulenevad Põhja-Atlandi kalastuskokkuleppes ja CPANE resolutsioonidest.

11. Haagi resolutsiooni VI lisa, mille järgi “ei võta liikmesriigid ühepoolseid varude säilitamise meetmeid”, välja arvatud teatud asjaoludel ja järgides eespool täpsustatud nõudeid, tuleb mõista nii, nendes on osutatud kõiki liikmesriikide ja mitte ühenduse institutsioonide säilitamismeetmeid. Sellest resolutsioonist tulenev konsulteerimiskohustus hõlmab niisiis ka meetmeid, mille liikmesriik võtab tema suhtes antud valdkonnas kehtestatud rahvusvahelise kohustuse elluviimiseks. Niisugune konsulteerimine oli käesoleval juhul veelgi enam kohustuslik, samal ajal kui on selge, nagu rõhutasid Prantsuse valitsus ja komisjon ning aktsepteeris Ühendkuningriigi valitsus ise, et kõnesolev määrus viib küll ellu mõned CPANE soovitused, kuid läheb siiski mitmes mõttes kaugemale nõudmisest, mis tulenevad nendest soovitustest.

12. Eelnevast tuleneb, et kuna Ühendkuningriik ei teavitanud eelnevalt teisi liikmesriike ja komisjoni võetud meetmest ega taotlenud komisjoni heakskiitu, jättis ta täitmata kohustused, mis tulenevad EMÜ asutamislepingu artiklist 5, Haagi resolutsiooni VI lisast ning määruse nr 101/76 artiklitest 2 ja 3.

13. Võttes arvesse seda tõdemust, ei näi olevat vaja arutada väidet, et vaidlusalused meetmed olid ebaproportsionaalselt karmid, mille esitas teise võimalusena Prantsuse valitsus.

[

Kohtukulud

14. Võttes arvesse, et kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud. Et kohtuvaidluse kaotas Ühendkuningriik, tuleb kohtukulud jätta tema kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

□

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1) kehtestades 1. aprillil 1977 määruse Sea Fisheries, Boats and Methods of Fishing, the Fishing Nets (North-East Atlantic) Order 1977, ei täitnud Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik kohustusi, mis tulenevad EMÜ asutamislepingust;

2) kohtukulud mõistetakse välja Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriigilt.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Pescatore Sørensen

O’Keeffe

Bosco

Touffait

Koopmans

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 4. oktoobril 1979. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher